

Social- och hälsovårdsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om temporär ändring av lagen om avbytarservice för lantbruksföretagare

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om temporär ändring av lagen om avbytarservice för lantbruksföretagare (RP 182/2016 rd): Ärendet har remitterats till social- och hälsovårdsutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- konsultativ tjänsteman Annika Parsons, social- och hälsovårdsministeriet
- direktör Antti Huhtamäki, Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Finlands Kommunförbund
- Centraförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK
- Svenska Lantbruksproducenternas Centraförbund SLC rf.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås det att kundavgifterna enligt lagen om avbytarservice för lantbruksföretagare ändras. Det föreslås att man för avbytarservice som används 2017 ska sänka avgifterna för vikariehjälp, avgiften för understödd avgiftsbelagd avbytarservice och timavgiften för beredskap.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2017 och avses bli behandlad i samband med den.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 1 januari 2017 och ska gälla till och med den 31 december 2017.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Propositionens syfte är att stödja jordbruksföretagarnas arbetsmotivation, arbetshälsa och möjligheter att kombinera familjeliv och arbete. I propositionen föreslås det att 10 miljoner euro av stöd-paketet för jordbruket på 50 miljoner euro i 2017 års budgetproposition ska användas för att sänka kundavgifterna för avbytar-service. Som ett led i stödpaketet tilldelas dessutom Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt en miljon euro för projekt som förbättrar jordbruksföretagarnas välbefinnande.

Det är betydelsefullt, anser utskottet, att man trots trycket på att spara i statsfinanserna kan lindra jordbruksföretagarnas situation på det sätt som regeringen föreslår och således indirekt också påverka djurens välbefinnande.

Avbytar-service är avgiftsfri för jordbruksföretagare som bedriver husdjursproduktion som huvudsyssla för en semester på 26 dagar, med undantag för eventuella inspektioner på gården och beredskap som automationen kräver. Däremot tas kundavgifter ut för vikariehjälp och understödd avgiftsbelagd avbytarhjälp. Rätten till vikariehjälp gäller främst när företagaren av en tillfällig orsak är förhindrad att sköta uppgifter som direkt ingår i företagsdriften. Vikariehjälp anlitas i regel antingen på grund av arbetsoförmåga eller familjeledigheter. Timavgiften för vikariehjälp föreslås bli sänkt med 31 procent. En jordbruksföretagare kan få understödd avgiftsbelagd avbytarhjälp högst 120 timmar per år. Priset föreslås bli sänkt från 13,75 till 12 euro per timme.

Kundavgifterna för avbytar-service höjdes vid ingången av 2016. De höjda avgifterna har lett till att jordbruksföretagarna utnyttjar avgiftsbelagd hjälp mindre än förr, jobbar trots sjukdom och låter bli att ta ut familjeledigheter. Genom att sänka avgiften för vikariehjälp vill man locka företagare att lösgöra sig från arbetet i sådana situationer. Också priset på understödd avgiftsbelagd avbytarhjälp sänks för att sänka tröskeln för att anlita tjänsterna. Möjligheten att anlita tjänsterna är viktig särskilt för unga företagare och småbarnsföräldrar.

Att avgiften för beredskap sänks från 5 till 1,5 euro per timme gör det lättare att få ledigt, särskilt för företagare som investerat i automatisering. Samtidigt förbättras jordbruksföretagarnas jämlika förutsättningar att ta ut semester, när det inte kostar ägarna av automatiserade gårdar oskäligt mycket. Semester är avgiftsfritt för de semesterberättigade som inte behöver beredskap.

Utskottet konstaterar att de sänkta avgifterna också stöder avbytarnas sysselsättning och kan minska också arbetet på deltid om användningen av avbytar-service ökar som planerat. Arbete på deltid kunde minskas ytterligare genom att öka det maximala antalet timmar för understödd avgiftsbelagd avbytarhjälp. I stället för att höja antalet timmar har regeringen gått in för att föreslå att anslaget ska användas för att sänka avgifterna eftersom så många jordbruksföretagare som möjligt i så fall drar nytta av det stöd som staten har reserverat i budgeten och därmed kan lösgöra sig från dygnet runt-ansvar för djurvård.

De föreslagna avgiftssänkningarna gäller endast 2017. Utskottet anser att konsekvenserna av det tillfälliga anslaget bör följas upp. Utskottet konstaterar att en total översyn av lagen om avbytar-service är under beredning i social- och hälsovårdsministeriet. I samband med beredningen bedöms också behovet av ändringar i bestämmelserna om avgiftsbelagd avbytarhjälp.

Betänkande ShUB 39/2016 rd

FÖRSLAG TILL BESLUT

Social- och hälsovårdsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 182/2016 rd utan ändringar.

Helsingfors 7.12.2016

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Tuula Haatainen sd
vice ordförande Hannakaisa Heikkinen cent
medlem Eeva-Johanna Eloranta sd
medlem Arja Juvonen saf
medlem Niilo Keränen cent
medlem Anneli Kiljunen sd
medlem Sanna Lauslahti saml
medlem Anne Louhelainen saf
medlem Sari Raassina saml
medlem Veronica Rehn-Kivi sv
medlem Annika Saarikko cent
medlem Sari Sarkomaa saml
medlem Martti Talja cent
ersättare Satu Taavitsainen sd
ersättare Sari Tanus kd.

Sekreterare var

utskottsråd Eila Mäkipää.